

Instanța de insolabilitate: Curtea de Apel Chișinău (E. Clim)

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Oleg Sternioală
Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Savva Elena,
în cauza la cererea înaintată de lichidatorul Întreprinderii Municipale de
Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău - Munteanu Oleg cu privire la
validarea popririi Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5
mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena,
împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 aprilie 2016 reprezentantul creditorului SA „Termoelectrica” - Eni
Veaceslav a depus cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolabilitate
față de debitorul Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5
mun. Chișinău (în continuare ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău).

Prin încheierea din 15 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre
examinare cererea introductivă; s-au aplicat măsurile de asigurare de rigoare și s-a
numit în funcție de administrator provizoriu - Munteanu Oleg, deținătorul autorizației
nr.30 din 14.01.2015 eliberată de Ministerul Justiției al RM.

Prin hotărârea din 17 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a constatat
insolabilitatea debitorului ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și s-a intentat procesul de
insolabilitate față de ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, fiind desemnat Munteanu Oleg în
funcție de administrator al insolabilității al ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău.

Prin încheierea din 28.10.2016 a Curții de Apel Chișinău s-a trecut la procedura
de faliment în vederea lichidării patrimoniului ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și
distribuirii produsului rezultat, cu numirea în funcția de lichidator - Munteanu Oleg.

La data de 26.04.2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 14),
lichidatorul debitorului Munteanu Oleg a depus cerere privind validarea popririi ÎMGFL
nr. 5 mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena în sumă de 44025,08 lei.

În motivarea cererii s-a invocat că, exercitându-și atribuțiile conform prevederilor
legislației în vigoare, lichidatorul debitorului Munteanu Oleg a constatat că Savva
Elena figurează în calitate de debitor al ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău cu suma de

44025,08 lei. Conform informației din Registrul bunurilor imobile, terțul poprit Savva Elena este proprietara apartamentului xxxxx în baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, pe numele terțului poprit. ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău a prestat servicii locativ-comunale, iar Savva Elena a acceptat prestarea și a beneficiat de serviciile comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare. Conform informației privind achitarea energiei termice, Savva Elena a acumulat o datorie în mărime de 44025,08 lei, la situația din februarie 2017. Drept urmare, lichidatorul la data de 22.03.2017 a expediat în adresa terțului poprit o somație de înființare a popririi prin care a solicitat achitarea sumei în mărime de 42400 de lei, iar conform avizului de recepție, somația dată a fost recepționată la data de 23.03.2017.

La 07 noiembrie 2017 reprezentantul lichidatorului debitorului Tîrșu Lucia a depus cerere de modificare a cuantumului pretențiilor din acțiune solicitând validarea popririi și încasarea de la terțul poprit Savva Elena în beneficiul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, în procedura falimentului, a sumei în mărime de 42038,71 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică. (f.d. 57)

Prin încheierea din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea reprezentantului AO „Protecția Consumatorului” – Rabotov A. și Savva Elena cu privire la atragerea în calitate de intervenient accesoriu a AO „Protecția Consumatorului” și reprezentant a Elenei Savva în procesul pornit la cererea înaintată de lichidatorul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău - Muntean Oleg cu privire la validarea popririi ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea lichidatorului ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău - Muntean Oleg și s-a validat poprirea ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena, cu încasarea de la terțul poprit în beneficiul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău a sumei în mărime de 42038,71 de lei; s-a încasat de la Savva Elena în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1261,16 lei.

La 23 noiembrie 2017 Savva Elena a declarat recurs împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului s-a indicat că, hotărârea contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de insolabilitate la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material, nu a fost aplicată legea care urma a fi aplicată și anume Legea contabilității. Concomitent, a invocat recurenta că, la materialele cauzei lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată, iar la examinarea cauzei nu au fost aplicate prevederile Legii insolabilității.

A mai precizat recurenta că instanța de insolabilitate prin respingerea demersului reprezentantului AO „Protecția Consumatorului” – Rabotov A. cu privire la atragerea în calitate de intervenient accesoriu a AO „Protecția Consumatorului” și reprezentant a Elenei Savva în procesul dat, i-a încălcat dreptul de reprezentare în instanța de judecată, drept prevăzut atât de normele naționale, cât și internaționale.

A susținut recurenta că, lichidatorul la înaintarea acțiunii urma să i-a în calcul termenul de prescripție extintivă la stabilirea datoriei. Mai mult ca atât, în procesul verificării înscrisurilor lichidatorul solicitând încasarea datoriei în mărime de 42038,71 de lei nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție a cerinței privind validarea popririi și nici nu a argumentat poziția sa referitor la termenul de scadență a acestei datorii. Deci, este cert faptul că, suma solicitată de către lichidator spre încasare este

una prescristă, care nu poate fi încasată de către instanța de judecată în cazul în care ea a invocat prescripția.

Consideră că informația prezentată de lichidator cu privire la datoria recurentei pentru perioada noiembrie 2007 – februarie 2017 este neîntemeiată, deoarece instanța de insolvabilitate ilegal a aplicat retroactivitatea legii.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvabilitate a adoptat hotărârea contestată la data de 09 noiembrie 2017, iar Savva Elena a înregistrat recursul la data de 23 noiembrie 2017 la Curtea de Apel Chișinău și la 19 februarie 2018 la Curtea Supreme de Justiție.

Din materialele cauzei rezultă că Savva Elena a luat cunoștință cu hotărâre contestată la 23 noiembrie 2017 (f.d. 76), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în recurs, în raport cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Savva Elena, cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele motive.

Conform art. 1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele pricinii rezultă cert că, 14 aprilie 2016, SA „Termoelectrica” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016 s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de SA „Termoelectrica” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, în funcție de administrator provizoriu fiind desemnat Oleg Muntean.

Prin hotărârea din 17 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a constatat insolvabilitatea debitorului ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, fiind desemnat Muntean Oleg în funcție de administrator al insolvabilității al ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău.

Prin încheierea din 28.10.2016 a Curții de Apel Chișinău s-a trecut la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și distribuirii produsului rezultat, cu numirea în funcția de lichidator - Muntean Oleg.

La data de 26.04.2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 14), cu ulterioare modificări, lichidatorul debitorului Muntean Oleg a depus cerere privind validarea popririi ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena în sumă de 42038,71 de lei.

Conform art. 2 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, poprirea reprezintă procedura prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană, iar masa debitoare

reprezintă bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

Conform art. 126, alin. (1) -(3) și alin. (11) din Legea insolvenței, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție.

În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

Prin somație se va pune în vedere terțului, care devine, potrivit alin.(1), terț poprit, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolvenței/ lichidatorului sumele de bani sau de a transmite bunurile mobile pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarându-le indisponibilizate.

Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărârea nu poate fi executată decât după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz.

Dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atât pentru sumele ajunse la scadență, cât și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producându-și efectele numai la data când sumele devin scadente

Din materialele dosarului rezultă că, prin somația de înființare a popririi, expediată în adresa Elenei Savva, lichidatorul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului, Oleg Muntean a adus la cunoștință ultimei despre înființarea popririi și despre necesitatea achitării datoriei la contul de acumulare al ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău.

Actele cauzei denotă că Savva Elena este proprietara apartamentului xxxxx.

Conform art. 572 alin. (2) Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform pct. 17 și 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.191 din 19 februarie 2002, plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori, gestionari sau prestatorii de servicii.

Achitarea plăților se efectuează de către proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc, de regulă, prin instituțiile bancare și oficiile poștale, dacă în contractele încheiate nu este prevăzut altceva.

În cazul în care plata se achită direct furnizorilor, prestatorilor de servicii și gestionarilor, casele lor trebuie să fie înzestrate cu aparate de casă cu memorie fiscală. Proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/ încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc achită plățile pentru serviciile prestate în luna precedentă până la data indicată în factura de plată.

La solicitarea consumatorilor, plata pentru serviciile prestate poate fi achitată în prealabil pe o durată convenită de părți, conform condițiilor propuse de ele și stipulate în contract.

Art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărire comunală nr.1402-XV din 24 octombrie 2002 prevede că, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și utilizator.

Aceleași prevederi cu privire la obligația consumatorilor de a achita serviciile comunale conform facturilor primite sunt stipulate și în art. 37 alin. (3) al Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30.04.2015, care prevede că, pe lângă plata pentru închirierea locuinței din fondul public de locuințe sau a locuinței proprietate privată, locatarul este obligat să efectueze plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate, încălzire, alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, transportarea deșeurilor menajere solide și lichide, ascensor și pentru alte servicii prestate de locator sau de furnizorul de servicii comunale și necomunale, conform facturilor prezentate. La solicitarea locatarului, locatorul este obligat să prezinte bonurile de plată ce confirmă cheltuielile respective.

Astfel, conform contului personal deschis la ÎMGFL nr. 5 din Chișinău, pe numele terțului poprit, ÎMGFL nr. 5 din Chișinău a prestat servicii locativ-comunale, iar Savva Elena a acceptat prestarea și a beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

La caz, Colegiul remarcă că din materialele dosarului rezultă că, Savva Elena beneficiind de servicii de alimentare cu energie termică nu a achitat contravaloarea acestora.

Din informația despre achitarea serviciilor locative-comunale de către locatarul Savva Elena, la situația din 01 octombrie 2017, a fost acumulată o datorie în mărime de 42038,71 de lei.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de insolvabilitate corect a încasat de la proprietarul imobilului în beneficiul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, în procedura falimentului, datoria pentru energia termică în sumă de 42038,71 de lei.

De asemenea, Colegiul reține ca fiind justă și ipoteza instanțe de insolvabilitate referitor la netemeinicia criticii formulate de către Savva Elena în privința expirării termenul de prescripție extinctivă pentru datoria acumulată pentru perioada noiembrie 2007 - martie 2014.

În contextul dat, Colegiul reține că instanța de insolvabilitate corect a aplicat speței date prevederile art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, care statuează că, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care

rezultă că recunoaște datoria, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, după întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs până la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extintivă.

După cum a constatat și instanța de insolvabilitate, la materialele dosarului este anexată informația despre achitarea serviciilor locative-comunale de către locatarul Savva Elena, pentru perioada noiembrie 2007 - martie 2017, care atestă că aceasta a efectuat plăți pentru achitarea datoriei față de ÎMGFL nr. 5 din Chișinău, după cum urmează: în luna iulie 2009 - calculat 0,00 de lei, achitat 20,00 de lei; luna august 2009 - calculat 204,20 de lei, achitat 2100,00 de lei; luna octombrie 2009 - calculat 204,20 de lei, achitat 1000,00 de lei; luna martie 2011 — calculat 1452,96 de lei, achitat 6402,61 de lei; luna aprilie 2011 - calculat 0,00 de lei, achitat 100,00 de lei; luna august 2011 - calculat 0,00 de lei, achitat 100,00 de lei; luna iulie 2012 - calculat 89,79 de lei, achitat 100,00 de lei; luna septembrie 2012 - calculat 59,86 de lei, achitat 100,00 de lei; luna mai 2013 - calculat 29,93 de lei, achitat 50,00 de lei; luna august 2014 - calculat 29,93 de lei, achitat 100,00 de lei; luna iulie 2015 - calculat 0,00 de lei, achitat 100,97 de lei; luna septembrie 2015 - calculat 0,00 de lei, achitat 100,00 de lei, etc.

Concomitent, Colegiul notează că prin informația menționată supra, terțul poprit Savva Elena a recunoscut datoria ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău pentru perioada noiembrie 2007 - septembrie 2017, or, terțul poprit recepționa dispozițiile de plată în care era inclusă și suma datoriei pentru anii precedenți, sumă pe care, de altfel, niciodată nu a contestat-o, dar a efectuat plăți.

Mai mult ca atât, achitățile efectuate de către terțul poprit erau pentru achitarea datoriei acumulate începând cu perioada noiembrie 2007, or, din informația prezentată de către ÎMGFL nr. 5 din Chișinău, rezultă că deși îi era calculată suma 0,00 lei pentru consumul curent, terțul poprit efectua plăți lunare.

În contextul celor relatate supra, Colegiul consideră corectă ipoteza instanței de insolvabilitate referitor la respingerea criticilor invocate de către terțul poprit asupra termenului de prescripție, întrucât Savva Elena prin acțiunile sale de achitare a datoriei a întrerupt cursul prescripției extinctive.

Totodată, instanța de insolvabilitate just a reținut și faptul că sunt irelevante și argumentele invocate de către terțul poprit referitor la calitatea serviciului prestat, sau din momentul recepționării energiei termice necalitativă, aceasta din urmă urma să se adreseze prestatorului de serviciu, or, conform art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Referitor la lipsa procesului-verbal al ședinței de judecată, Colegiul relevă că aceasta este o aserțiune, ori materialele cauzei conțin procesele-verbale ale ședințelor de judecată din 07 noiembrie 2017 și din 09 noiembrie 2017. (f.d. 58-61)

În partea ce ține de argumentul recurenței privind lezarea dreptului de acces la apărare, Colegiul menționează că instanța de insolvabilitate corect a reținut prevederile art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căroră, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În consecință, Colegiul menționează că instanța de insolvabilitate a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de Savva Elena în cererea de recurs sunt neîntemeiate și poartă caracter declarativ, care nu au relevanță, deoarece nu denotă interpretarea sau aplicarea eronată a normelor de

drept material sau de drept procedural de către instanța de insolabilitate, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate și urmează a fi respinse. De altfel, în lipsa confirmărilor ce ar demonstra temeinicia solicitării înaintate, argumentele aduse în susținerea acesteia nu pot fi calificate decât ca declarative și lipsite de suport legal.

În atare ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de insolabilitate a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că hotărârea instanței de insolabilitate este întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Elena Savva, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Savva Elena.

Se menține hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza la cererea înaintată de lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău - Munteanu Oleg cu privire la validarea popririi Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău față de terțul poprit Savva Elena.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Oleg Sternioală

Judecători

Valeriu Doagă

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu